

*Бондар Д.С.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Дудар Т.М.,
д.т.н., професор,
Національний авіаційний університет
bondardaria1309@gmail.com*

ВПЛИВ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА ВОДНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ

Зміна клімату є одним із найсерйозніших викликів сучасності, що безпосередньо впливає на водні ресурси України. Внаслідок глобального потепління Україна стикається з підвищенням середньорічних температур, зміною режиму опадів, частішими та інтенсивнішими посухами, а також збільшенням кількості екстремальних погодних явищ, таких як паводки та зливи. Ці фактори призводять до зменшення об'єму доступних прісноводних ресурсів, що негативно впливає на сільське господарство, промисловість, енергетику та екологічний стан країни.

Зменшення водності річок та зниження рівня ґрунтових вод стає серйозною загрозою для водопостачання населення та економіки України. За прогнозами, у майбутньому зниження рівня водних ресурсів може значно ускладнити забезпечення водою південних та східних регіонів країни, де ризики дефіциту вже відчуваються. Також зміни клімату можуть підвищити ризик забруднення вод, оскільки підвищення температури сприяє розвитку шкідливих мікроорганізмів та збільшує небезпеку цвітіння води у водоймах.

В результаті аналізу експертами розраховані зміни середнього річного водного стоку восьми річкових басейнів України (басейни річок Дніпро, Десна, Прип'ять, Сіверський Донець, Дністер, Південний Буг, Західний Буг, Тиса) для двох майбутніх періодів (2041–2070 рр. та 2071–2100 рр.) за двома сценаріями: «м'який» сценарій РТК 2.6, який відповідно до Паризької угоди передбачає зменшення викидів парникових газів та «жорсткий» сценарій РТК 8.5, який не враховує жодних заходів з адаптації, чи пом'якшення клімату.

Очікувані зміни водного стоку за «жорстким» сценарієм будуть значно помітнішими, що ще раз підкреслює необхідність скорочення викидів парникових газів задля уникнення негативних наслідків. Для річок більшості досліджуваних басейнів очікується суттєве зниження стоку до кінця століття. Найбільші величини зниження стоку очікуються для Прип'яті, Південного Бугу та Дністра і можуть досягти значення мінус 30% в кінці століття.

Для адаптації до зміни клімату Україна має впроваджувати низку заходів, які включають ефективне управління водними ресурсами, модернізацію інфраструктури та впровадження водозберігаючих технологій. Важливим кроком є розвиток систем зрошення у сільському господарстві та підвищення ефективності використання води в промисловості. Необхідно також зосередитись на екологічному відновленні річок та водно-болотних угідь для збереження природних водних екосистем, що сприятиме кращому утриманню вологи у довкіллі. Адаптаційні заходи мають супроводжуватись покращенням моніторингу водних ресурсів та розвитком наукових досліджень у цій сфері.

Список використаної літератури

1. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України - Режим доступу: <https://ecoaction.org.ua/vodnist.html>
2. Зміна клімату: наслідки та заходи адаптації: аналіт. Доповідь / [С.П. Іванюта, О. О. Коломієць, О. А. Малиновська, Л. М. Якушенко]; за ред. С. П. Іванюти. – К. : НІСД, 2020. – 110 с.
3. Гавриленко О. Клімат України сьогодні та прогнози на майбутнє / О. Гавриленко // Вища школа. – 2021. – № 5. – С. 89–107.
4. Белоусова К. Російська агресія в Україні пришвидшує зміну клімату Міндовкілля / К. Белоусова. – Режим доступу: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/rosijska-agresiya-v-ukraini-prishvidshue-zminuklimatu-mindovkill>